

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Изх. № ЕО-1(95-00-667)/...08.04...2021 г.

ДО
Г-ЖА ГЕРГАНА ГРОЗДАНОВА-ДЖОЙКЕВА
И.Д. ГЛАВЕН ДИРЕКТОР НА
ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА“ 2014-2020

КОПИЕ:
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
ДИРЕКЦИЯ „ЗДРАВЕН КОНТРОЛ“

На Ваш изх. № 95-00-667/10.02.2021 г.

Относно: Консултации по доклад за екологична оценка (ЕО) на проекта на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. (версия 3.0)

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ГРОЗДАНОВА-ДЖОЙКЕВА,

След запознаване с предоставената от Вас документация по ЕО на проекта на Програма „Околна среда“ (ПОС) 2021-2027 г. само на електронен носител (CD), изразяваме следното становище:

1. По отношение на доклада за екологична оценка (ЕО) и приложенията към него:

Докладът за ЕО като цяло е съобразен с изискванията за структура и обхват съгласно чл. 86, ал. 3 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), като по представената в него информация (от електронния носител-CD) имаме следните бележки:

1. На стр.111-114 от доклада, при изброяване на контролираните замърсители в пунктовете за мониторинг (ПМ) на качеството на атмосферния въздух по райони за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ) са допуснати следните грешки:

- „пункт „Дружба“ в гр. София (градски фонов) с код BG0052A, разположен в кв. Дружба – АИС за контрол на замърсителите ФПЧ_{10} , SO_2 , NO_2/NO , CO , C_6H_6 , O_3 “, от изброените замърсители следва да отпадне CO ;

- „пункт „Младост“ в гр. София (градски, транспортно – ориентиран) с код BG0079A, разположен в ж.к. Младост – АИС за контрол на замърсителите ФПЧ_{10} , SO_2 , NO_2/NO , CO , C_6H_6 , O_3 “, от изброените замърсители следва да отпадне O_3 ;

- „пункт „Надежда“ в гр. София (градски фонов) с код BG0040A, разположен в кв. Надежда – АИС за контрол на замърсителите ФПЧ_{10} , SO_2 , NO_2/NO , CO и O_3 “, от изброените замърсители следва да отпадне CO ;

- „пункт „КФС“, Рожен (фонов за опазване на екосистемите) с код BG0053R– АИС за контрол на замърсителите: ФПЧ_{10} (ПАВ, As, Cd, Ni, Pb, Hg), $\text{ФПЧ}_{2.5}$, SO_2 , NO_2/NO , O_3 , C_6H_6 ;

София, 1000, бул. „Кн. Мария Луиза“ 22

Тел: +359(2) 940 6194, Факс: +359(2) 986 25 33

- „пункт „ДОАС - Ръжена“ в с. Ръжена (крайградски фон) – ДОАС система за контрол на замърсителите: ФПЧ_{10} (As , Cd , Ni , Pb и ПАВ), SO_2 , NO_2 , C_6H_6 , O_3 , толуен, ксилен и стирен“, от изброените замърсители следва да отпаднат C_6H_6 , и O_3 , а да се добавят HCl , Cl , HCN и NH_3 и фосген.

2. На стр. 132, под фигура 2.1.2-19, направеният извод „От данните във фигурата и таблицата по-горе може да се заключи, че превишение на СГН се наблюдава единствено през 2017г. в пункт „Хиподрума“, следва да отпадне.

3. Съгласно данните за качеството на атмосферния въздух от пункта за мониторинг ИАОС/Павлово, за 2017 г.¹ са регистрирани 17 бр. превишения на средночасовата норма за опазване на човешкото здраве за замърсителя азотен диоксид, тоест, регистрираните превишения са в допустимия брой в рамките на една календарна година. В тази връзка считаме, че това следва да бъде отразено в доклада (стр. 144 в Таблица 2.1.2-15 и направеният извод за ПМ ИАОС/ Павлово в РОУКАВ Столичен на стр. 145).

4. На стр. 156, т. 11 направеният извод: „Битовото отопление в жилищния сектор е основния причинител на наднормено замърсяване на атмосферния въздух със SO_2 в района на АИС „Център“ в гр. Перник“, следва да се коригира, във връзка с направената бележка в писмо с изх. № ЕО-1(95-00-4307)/23.11.2020 г. на МОСВ, която не е взета предвид.

5. На стр. 318, т. Атмосферен въздух, в изречението „РОУКАВ Югозападен, по показателите: ФПЧ_{10} (в пунктовете „Благоевград“, „Студен кладенец - Кърджали“, „Център - Перник“, „Църква - Перник“ и „Смолян“), $\text{ФПЧ}_{2.5}$ (пункт „Църква“, гр. Перник), SO_2 (пункт „Църква“, гр. Перник) и ПАВ (пунктовете „Студен кладенец“ гр. Кърджали“ и „Църква“ гр. Перник)“ е допусната грешка. Във връзка с направената бележка в писмо с изх. № ЕО-1(95-00-4307)/23.11.2020 г. на МОСВ, която не е взета в предвид, текстът следва да се коригира, като отпадне показател SO_2 и (пункт „Църква“, гр. Перник), тъй като в ПМ „Църква“, гр. Перник замърсител серен диоксид (SO_2) не се измерва.

6. Необходими са допълнителни разяснения за извършената оценка за намаляване на емитираните вредни вещества в атмосферния въздух в доклада за ЕО, по отношение на заключенията на стр. 417, че „Поетапната подмяна на отоплителните уреди на твърдо гориво ще доведе до редуциране на замърсителите, както следва:

- с до 10 пъти снижаване на емитираните ФПЧ_{10} , $\text{ФПЧ}_{2.5}$ и SO_2 ,

- с до два пъти на NO_2

- и с над 200 пъти на емитираните ПАВ в сравнение със сегашните нискоефективни печки на твърди горива за отопление.“

Информираме Ви, че горното становище е във връзка с изготвения доклад за ЕО по проект на ПОС 2021-2027 г. (версия 3.0). По отношение на мерките за намаляване на замърсяването на въздуха от битовото отопление МОСВ продължава да счита, че трябва да бъдат включени и мерки за топлофициране и газификация на домакинствата, които използват уреди на твърдо гориво. Повторното свързване на домакинствата към газоразпределителната мрежа, където е налична, или ново свързване, ако е рентабилно, трябва да бъдат разгледани като възможни мерки в Приоритет „Въздух“. Считаме, че газификацията на онези домакинства, които към момента използват силно замърсяващи въздуха твърди горива, наред с включването към топлофикационни мрежи, съществуващи или новоизградени, са основни възможности за намаляването на емисиите на фини прахови частици и справянето с проблема с наднормените им нива.

7. Считаме, че в частта Развитие без прилагането на ПОС 2021-2027 г. по отношение на отпадъците, констатацията на стр. 310, че неприлагането на ПОС 2021-2027 г. ще доведе до „Продължаване на заплащането на таксите за събиране на отпадъци в зависимост от стойността на недвижимия имот, а не в зависимост от количеството на генерираните отпадъци.“ е неточна. Предлагаме тази констатация да отпадне, доколкото прилагането на заплащане на такса „битови отпадъци“ на база генерирани количества отпадъци, а не на въз основа на стойността на недвижимия имот, е на първо място законово регламентирано изискване. Неприлагането на този принцип на формиране на таксата е резултат от неколкостратното му отлагане в Закона за местни данъци и такси. В този смисъл

¹ <http://eea.government.bg/bg/soer/2017/air/kachestvo-na-atmosferniya-vazduh>, Фиг.19

неприлагането на мерките на ПОС 2021-2027 г. не може да се счита, че ще доведе до Продължаване на заплащането на таксите на база стойността на недвижимия имот.

Предлагаме на стр. 670 да отпадне мярката „При дейности по изграждането на инфраструктура, свързана с управлението на битовите отпадъци, включително за изграждане, разширяване и/или надграждане на общински/регионални системи за разделно събиране на отпадъци; и/или за рециклиране на разделно събрани отпадъци, приоритетно да бъдат използвани вече обособени промишлени терени или чрез обновяване на съществуваща инфраструктура за третиране на отпадъци.

Очакван ефект: Намаляване запечатването на нови терени, включително унищожаване на местообитания, което ще доведе и до негативен ефект върху биологичното разнообразие.“

Изпълнението на тази мярка е неприложимо предвид спецификата, размерите и вида на съоръженията за третиране на отпадъците. Допълнително, за извършване на дейности по изграждане, разширяване и/или надграждане на общински/регионални системи за разделно събиране на отпадъци; и/или за рециклиране на разделно събрани отпадъци, се провежда задължителна процедура по реда на раздел III, глава VI от ЗООС.

На стр. 662. да се коригира и допълни изречението „Върху фактора отпадъци се очаква дългосрочно кумулативно въздействие от прилагане на мерките по отношение на опазване на качеството на въздуха и увеличаване на количествата на утайки от ПСОВ, които при третиране в съответствие с НДНТ за третиране на този отпадък ще доведат до изграждане на елементи от кръговата икономика на общинско ниво“, като се поясни по какъв начин факторът отпадъци ще влияе кумулативно върху утайки от ПСОВ и за изграждането на какви елементи от кръговата икономика на общинско ниво става въпрос.

8. В т. 10 мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на ПОС 2021-2027 г. (стр. 684-685), текстът „Национален план за опазване и устойчиво ползване на биологичното разнообразие и генетичните ресурси 2020-2024“ да се промени навсякъде в текста на „актуалния Национален план за опазване и устойчиво ползване на биологичното разнообразие и генетичните ресурси“. Предложението е продиктувано от факта, че към момента няма разработен план, въпреки, че има възложена обществена поръчка, поради което не е ясно кога ще бъде приет такъв и за кой период ще бъде валиден.

9. Да се отчетат и анализират мерките в Национален план за действие за управление на устойчивите органични замърсители в България 2020-2030 г., независимо, че не е публикуван и приет от Министерския съвет.

10. На основание чл. 20, ал. 3, т. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО), МОСВ изиска становище по документацията от Министерство на здравеопазването. Съобразно чл. 20, ал. 3, т. 3 от Наредбата за ЕО, Ви предоставяме следната информация, изложена в писмо с изх. № 04-09-20/18.03.2021 г. на Министерство на здравеопазването:

В доклада за ЕО е направена оценка на очакваните въздействия от реализирането на ПОС 2021-2027 г. върху околната среда и човешкото здраве на двете нива, които програмата идентифицира (ниво „Приоритет и Специфични цели“ и ниво „допустими мерки“), като са взети предвид характера на взаимодействието и синергията между различните въздействия.

Съгласно направените анализи и оценки, авторите на доклада, считат, че като цяло при спазване на изискванията и мерките заложи в екологичната оценка осъществяването на програмата ще има съществено значение за подобряване състоянието на околната среда, най-вече по отношение заложените в нея приоритетни области за финансиране, посочени по-горе. Това от своя страна ще доведе и до благоприятно въздействие върху опазване и подобряване здравето на хората.

Така например с изпълнението на мерките в областта на водите се предвижда изграждане и реконструкция на инфраструктура за водоснабдяване за постигане на съответствие с Директива 98/83/ЕО и новата директива (ЕС) 2020/2184 с принос към намаляване на загубите на вода по водопреносната мрежа и опазване качеството на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, вкл. установяване на зони за опазването им в района на съоръженията за водовземане за съответствие с целите за постигане на добро състояние на водните тела в изпълнение на Рамковата Директива за водите.

По отношение на замърсяването на въздуха фокусът ще е върху замърсяването с фини прахови частици като ще се адресира с мерки, насочени към двата основни източника на замърсяване – битовото отопление и транспорта. Посочва се, че мерките ще имат принос и за спазване на целевите норми на полиароматните въглеводороди.

С дейностите в областта на отпадъците ще се постигне тяхното по-добро управление и по-висока степен на рециклиране, съответно намаляване на отрицателното въздействие върху околната среда и върху здравето на хората.

В доклада е посочено още, че по отношение на приоритет „Води“: предвидените мерки са в съответствие с идентифицирани необходими мерки във връзка с качеството на питейните води в Годишния доклад за състоянието на здравето на гражданите и изпълнението на Националната здравна стратегия (стр. 639), и че заложените мерки в тази област ще допринесат за положително въздействие върху качеството и осигуряването на необходимите количества питейни води и за изпълнение на изискванията на директивите на ЕС, свързани с качеството на питейната вода и ефективното използване на ресурсите във водоснабдяването.

Във връзка с тези изводи, Министерство на здравеопазването още веднъж изразява своето становище, че те макар и верни са непълни, тъй като не посочват, че поради обстоятелството, че мерките в област „Води“, допустими за финансиране по ПОС 2021-2027 г., са насочени към агломерации с над 10 000 екв.ж. и евентуално, при останал ресурс, и за такива с над 2000 екв.ж., те ще имат ограничено въздействие и няма да допринесат до съществено подобряване качеството на питейните води в малките зони на водоснабдяване. Именно там, както е посочено и в самия доклад за ЕО, са основните проблеми с качеството на питейните води по отношение констатираните от години отклонения по някои показатели като нитрати, хром и манган. Посочена е единствено демаркация с други програми финансирани със средства от европейските фондове, които предвиждат инвестиции във ВиК структурата и в по-малките населени места.

Министерство на здравеопазването счита, че тук е важно да се отбележи и това, че в мерките във връзка с наблюдението по време на прилагането на ПОС 2021-2027 предложени от авторите на доклада, отново не е включена мярка, отчитаща подобрието на природното състояние на водите в повърхностните и подземните водни тела, които се използват като ресурс за питейно-битово водоснабдяване.

Посочена е единствено мярка за наблюдение *„Качество на водите, предназначени за питейно-битови цели в районите, в които са осъществени мерки по компонент „Водоснабдяване“*, което предполага отчитане качеството на водата на крана при потребителя в следствие на предприети мерки от ВиК операторите, вкл. и подобряване пречистването на водата. Поради това този показател не може да се счита представителен по отношение ефекта от прилагане на програмата върху качеството на водата в природното ѝ състояние в подземните и повърхностни водни тела, а само по отношение дейностите свързани с нова ВиК инфраструктура.

Имайки предвид важното значение, което цялостното прилагане на програмата ще има върху опазване на околната среда, и от там опазване здравето на хората и подобряване на общественото здраве, Министерство на здравеопазването приема доклада за ЕО при следните условия:

7.1. Данните за качеството на питейните води в доклада да се отделят в отделна точка, а не да са инкорпорирани в точката за състоянието на повърхностните води, тъй като за питейни цели се използват не само повърхностни, но и подземни води.

7.2. В доклада за ЕО изрично да се посочи изложената по-горе констатация по отношение ограниченото въздействие на програмата за подобряване качеството на питейните води в малките зони на водоснабдяване с констатирани трайни отклонение в качеството по показатели нитрати, хром и манган.

7.3. В доклада да се предложи мярка за наблюдение, която в края на периода на програмата до отчете има ли подобряване състоянието на подземните и повърхностните водни тела, вследствие прилагане на програмата, на базата на резултатите от извършвания от съответните компетентни органи мониторинг в мониторинговите пунктове от системата на

МОСВ и от ВиК операторите – на мониторинга при водовземните съоръжения съобразно издадените им разрешителни за водовзимане.

11. Информираме Ви, че в хода на процедурата по ЕО по провеждане на консултации по доклада на проект на ПОС 2021-2027 г. (версия 3.0) от 4-те Басейнови дирекции са изискани становища по смисъла на чл. 155, ал. 1, т. 23 от *Закона за водите*, в т.ч. за допустимостта на проекта на ПОС 2021-2027 г. спрямо режимите по *Закона за водите* и в утвърдените Планове за управление на речните басейни и Планове за управление на риска от наводнения. Предоставени са становища по компетентност от Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ (изх. № ПУ-02-35(1)/01.03.2021 г.), Басейнова дирекция „Черноморски район“ (изх. № 04-01-792(А2)/25.02.2021 г.), Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ (изх. № П-01-58(2)/26.02.2021 г.), Басейнова дирекция „Дунавски район“ (изх. № ПУ-01-337(5)/26.02.2021 г.) копия от които прилагаме за съобразяване.

12. По отношение на представената от Вас информация за организирана среща за обществено обсъждане на 12.03.2021 г. от 14.00 часа в електронна среда в реално време не става ясно дали консултациите по изготвения доклад за ЕО на програмата се провеждат под формата на обществено обсъждане или провеждането на такова попада в хипотезите на чл. 21, ал. 1 от *Наредбата за ЕО*. В тази връзка, следва да уведомите МОСВ при необходимост от провеждане на обществено обсъждане по смисъла на чл. 21, ал. 1 от *Наредбата за ЕО* и за провеждането на същото е задължително да се спазят изискванията, посочени в Наредбата на ЕО.

II. Предложение за мерки за наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда и човешкото здраве при прилагането на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.:

На основание чл. 20, ал. 8 от *Наредбата за ЕО*, предлагаме следните мерки за наблюдение и контрол при прилагането на програмата по отношение на околната среда и човешкото здраве:

Мярка по наблюдение и контрол	Индикатори	Период/Отговорен орган за изпълнението
1. Изграждане на нови и оптимизиране и/или разширяване на съществуващи системи за предупреждение, наблюдение, докладване.	Брой изградени/разширени системи	На всеки 3 години/ Бенефициент, Управляващ орган на ПОС
2. Подкрепени мерки от Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000.	Брой изпълнени мерки, посочени в стратегическите документи	На всеки 3 години, след приемане на стратегическите документи от МС/ Бенефициенти, МОСВ, Управляващ орган на ПОС
3. Депонирани отпадъци.	Количество, t/год.	Всяка година/ ИАОС, НСИ
4. Генерирани отпадъци.	Количество, t/год.	Всяка година/ ИАОС, НСИ
5. Рециклирани отпадъци.	Количество, t/год.	Всяка година/ ИАОС, НСИ
6. Разделно събрани отпадъци.	Количество, t/год. По кодове на	Всяка година/

	отпадъците	ИАОС, НСИ, Бенефициенти
7. Качество на водите, зауствани във водните обекти в районите, в които са осъществени мерки по компонент Пречистване на отпадъчни води.	Подобри показатели за качество на водите, зауствани във водните обекти	Веднъж за периода/ ВиК-оператори, РИОСВ/МОСВ
8. Качество на водите, предназначени за питейно-битови цели в районите, в които са осъществени мерки по компонент Водоснабдяване.	Подобри показатели за качеството на водите, предназначени за питейно-битови цели в районите, в които са осъществени мерки по компонент Водоснабдяване	Веднъж за периода/ ВиК-оператори, РЗИ/МЗ

Резултатите от наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда считаме за целесъобразно да се представят в тригодишни доклади по наблюдение и контрол на въздействието на ПОС 2020-2027 г. върху околната среда, които на основание чл. 30, ал.1 от *Наредбата за ЕО* да се представят в МОСВ.

III. Указания за последващите действия, които следва да се предприемат по процедурата по ЕО за Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.:

1. Съгласно разпоредбата на чл. 20, ал. 8 от *Наредбата за ЕО*, в срок до 14 дни от получаване на настоящото писмо следва да съгласувате предложените в т. II мерки по наблюдение и контрол при прилагането на програмата. В случай, че в поставения срок не предоставите Ваше становище, се счита, че мерките са съгласувани.

2. Следва да отразите бележките по т. I от настоящото становище и всички получени становища в резултат на консултациите по чл. 20, ал. 1 и ал. 3 от *Наредбата за ЕО*, в т.ч. в справката за резултатите от извършените консултации.

3. След отразяване на бележките следва да внесете в МОСВ окомплектовано искане за издаване на становище по ЕО по смисъла на чл. 23, ал.1 от *Наредбата за ЕО*.

Приложение:

1. Копие на становище на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ с изх. № ПУ-02-35(1)/01.03.2021 г.;
2. Копие на становище на Басейнова дирекция „Черноморски район“ с изх. № 04-01-792(A2)/25.02.2021 г.;
3. Копие на становище на Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ с изх. № П-01-58(2)/26.02.2021 г.;
4. Копие на становище на Басейнова дирекция „Дунавски район“ с изх. № ПУ-01-337(5)/26.02.2021 г.

ЛИЧНИ ДАННИ

ЕМИЛ ДИМИТРОВ

Министър на околната среда и водите